

TANKRED DORST

In samenwerking met Ursula Ehler

**FERNANDO KRAPP HEEFT MIJ DEZE
BRIEF GESCHREVEN**

Een poging de waarheid te achterhalen -

Vertaling Tom Kleijn

Naar de novelle
"Nada menos que todo un hombre"
van
Miguel de Unamuno

PERSONEN

Fernando Krapp

Julia

De Graaf

De Vader

Psychiaters

TONEEL

Drie stoelen

Copyright: Suhrkamp Verlag, Frankfurt a. M. 1991
Copyright © Nederlandse vertaling: Tom Kleijn 1992

1

Julia, Vader.

JULIA

Fernando Krapp heeft mij deze brief geschreven.

(Zij reikt haar vader de brief aan.)

VADER *(doet verbaasd)*

Zo?

JULIA

Lees hem!

VADER

En wat heb jij hem geantwoord?

JULIA *(ongeduldig)*

Lees hem!

VADER

Hij is een felbegeerd man, iedereen praat over hem, sinds hij met zijn reusachtige vermogen uit Amerika is gekomen. Menig jong meisje zou blij zijn een brief van hem te krijgen, - ieder meisje!

JULIA

Lees!

VADER

Ach, de brief is toch aan jou gericht, je hoeft me alleen maar te vertellen, wat erin staat. Jij hebt hem toch al gelezen.

JULIA

Hij is kort.

VADER

Hij draait er niet omheen, hij is een zeer kordate man. Dat kan ik aan het handschrift al zien.

JULIA *(leest voor)*

"Geachte Juffrouw ..."

VADER

"Geachte Juffrouw " schrijft hij? Zonder omhaal, zonder holle frasen.

JULIA *(leest voor)*

"Men heeft mij gezegd, dat U de mooiste vrouw bent van de stad, waarin ik mij onlangs heb gevestigd. Ik heb U bekeken, toen U met uw vader in het park ging wandelen."

VADER

Ach, heeft hij ons daar gezien?

JULIA *(leest voor)*

"Het is waar. U bent de mooiste. Ik zal met U trouwen. Fernando Krapp."

VADER

Hij stevent recht op zijn doel af. Een vastbesloten heerschapp.

JULIA

Hoe lang waren wij zaterdag in het park?

VADER

Oh, dat weet ik niet meer.

JULIA

Ik wilde naar huis, maar ik moest nog twee keer de laan op en neer lopen - jij wilde dat!

VADER

Frisse lucht is toch gezond. Jij zit teveel thuis, je leest en jaagt je fantasieën na.

JULIA

Jij hebt alles met hem bekookst!
(Zij gooit de brief in zijn gezicht.)

VADER

Alsjeblieft, Julia, schatje van me, vertel me, wat heb je hem geantwoord?

JULIA

Ha!

VADER

Ik geloof niet, dat jij hem met "Ha" hebt geantwoord. Ik weet toch, dat je een erg vlotte, fantasievolle briefschrijfster bent!

JULIA

Ik vertel je, wat ik aan Fernando Krapp heb geschreven:
"Mijnheer, ik concludeer uit uw brief, dat U mij van mijn vader heeft gekocht. Hoeveel heeft hij gevraagd voor elk pond vlees van mij? Welke prijs dus per kilo levend gewicht? En ging U meteen accoord met de vraagprijs of heeft U nog geprobeerd af te dingen? Ik zie het voor me, hoe het gezicht van mijn vader angstig vertrekt, hoe zijn lip beeft en rolt er zelfs niet een traan over zijn blauw dooraderde wang? Alleen omdat U aarzelt de vraagprijs te betalen! Maar U weet, dat U de arme man in de hand heeft, hij zit zo in de schulden, dat hij de koopwaar tegen elke prijs moet verkopen."

VADER (*jammerend*)

Je maakt maar een grapje, je maakt maar een grapje, Julia!

JULIA

"Of heeft U een toevallige glimlach van mij opgevangen, toen U mij gadesloeg, en die was U een paar duizend meer waard, die heeft U er vrijwillig nog op toe gelegd? Ik verzeker U, Mijnheer, ik heb regelmatige tanden en aantrekkelijke oorlelletjes, om maar te zwijgen van andere dingen, die de goede zeden verbieden onbedekt te laten zien. Maar wanneer U naar het huis van mijn vader, de verkoper, komt, kunt U de koopwaar bezichtigen, voordat U het definitieve bedrag op het contract invult."

VADER (*geschokt*)

Julia!

JULIA

Is dat niet in jouw geest geschreven, vader? Ik dacht van wel.

VADER

Jij bent wreed, maakt mijn blauw dooraderde wangen belachelijk ... Zo dicht sta ik bij de dood, ja, bij de dood, uit bezorgdheid om jou!

JULIA

Niet jammeren! Anders krijg ik hoofdpijn! En zwarte wallen onder de ogen, dan daalt de koopsom misschien.

VADER

Arm kind, je moet toch inzien, in welk gevaar je verkeert als ik mij niet met jouw toekomst bezighoud! Je bent wel net zo mooi als een gedachte Gods, ja, zo mooi ben je, maar in jouw hoofd heb je zulke vreemde gedachten, dat ik er bang van word. De mensen stoot je voor hun hoofd met jouw bizarre ideeën!

JULIA

Ideeën?

VADER

Welke vrouw beantwoordt het huwelijksaanzoek van zo'n rijke en gerespecteerde man met zulke brutaliteiten. Ik zal moeite moeten doen om de zaak weer in het reine te brengen.

JULIA

Moet je niet.

VADER

Bizarre ideeën! Een arme student, die niets heeft en niets is, die je nauwelijks kent, die beveel je gewoon: Ontvoer mij! Dat noem ik bizar. En hij, hij zegt in zijn ontsteltenis: Ja, goed, dat doe ik! Maar waar moeten wij dan van leven? En jij? Wat zeg jij dan?

JULIA

Nou, wat dan?

VADER

"Wij plegen samen zelfmoord" heb je gezegd.

JULIA

Dat kun jij helemaal niet weten!

VADER

Ik weet het. Iedereen weet het. Hij heeft het iedereen verteld, die arme, verwarde jongen. De hele stad weet het. En hij is ook niet teruggekomen! Hij dacht bij zichzelf: sterven wil ik niet.

JULIA

Een domme kletskaus!

VADER

Luister eens, wie wil er nou sterven, schatje? Niemand wil sterven, ik ook niet. Iedereen wil gelukkig worden, hoopt op een beetje geluk. Kijk toch naar je oude vader! Hij lacht, geeft de hoop niet op, ofschoon hij, zachtjes uitgedrukt, niet over liquide middelen beschikt, momenteel!
(knipt met de vingers, grijnst)

JULIA

Hou op met dat geknip!

VADER

Inderdaad, ik knip! Een domme gewoonte van mij. - Als Fernando Krapp er misschien uitstapt, vanwege die brutale brief van jou! Dan hang ik mij op!
(Hij loopt weg.)

2

Julia, Fernando Krapp.

FERNANDO KRAPP (*komt*)

U heeft mij een brief geschreven, die beviel mij heel goed!

JULIA

Dat was niet de bedoeling.

FERNANDO KRAPP

Ik leid uit deze brief af, dat wij goed met elkaar zullen kunnen opschieten.

JULIA

Maar uw brief beviel mij helemaal niet.

FERNANDO KRAPP

Het is algemeen bekend, dat Fernando Krapp alles bereikt wat hij zich voorneemt. U bent de mooiste vrouw van de stad en waarschijnlijk van het hele land. Ik wil met U trouwen. Hier ben ik.

(Julia zit lang stil zonder een woord te zeggen.)

FERNANDO KRAPP

(Haar zwijgen lijkt hem te verontrusten. Na een tijdje loopt hij naar haar toe, bekijkt haar. Zakelijk.)

Voel je je niet goed?

JULIA

Jawel ... alles is in orde.

FERNANDO KRAPP

Maar je beeft, zie ik.

JULIA

Het is koud ... het is tamelijk koud hier.

FERNANDO KRAPP

Je vergist je, het is warm.

JULIA

Echt waar?

FERNANDO KRAPP

Je beeft van angst!

JULIA

Angst waarvoor dan?

FERNANDO KRAPP

Voor mij.

JULIA

Waarom zou ik bang voor U moeten zijn? Nee, beslist niet!

FERNANDO KRAPP

Jawel, jij bent bang voor mij.

(Julia barst in tranen uit.)

FERNANDO KRAPP (*kijkt rustig naar haar. Na een tijdje.*)

Ben ik soms een monster? Haal je handen eens weg voor je gezicht!

Kijk mij aan! Alleen mijn vijanden zijn bang voor mij.

JULIA

Ik word verkocht!

FERNANDO KRAPP

Zo? Wie zegt dat?

JULIA

Ik zeg het! - Wat kan mijn arme vader anders doen - hij is bankroet en moet naar de gevangenis. Maar voordat de politie hem ophaalt, voordat hij zich in handboeien door een haag nieuwsgierige mensen laat slepen, voordat hem dat overkomt, hangt hij zich op. Dat weet ik.

FERNANDO KRAPP

Allemaal niet nodig.

JULIA

U met al uw geld, laat U het maar overal zien, dat geld van U! Klapt U de portefeuille maar open, wappert U maar met de biljetten, gooit U ze maar vanaf het balkon naar de mensen, zodat ze er allemaal naar bukken en op de grond kruipen om er nog eentje uit de modder te graaien!

FERNANDO KRAPP

Jouw vader was in opperbeste stemming. Ik heb alles geregeld, alles betaald.

JULIA

Alles betaald?

FERNANDO KRAPP

Ja. Hoeveel was het ook al weer? Ik ben het bedrag vergeten.

JULIA

Zo, U heeft ons al opgekocht, wij leven nu al van uw geld?

(Zij rukt haar sjaal af.)

Deze sjaal, die mijn vader gisteren voor mij meebracht, die is dus al van uw geld betaald? - En deze schoenen? - Ook deze schoenen!

(Zij trekt haar schoenen uit, gooit ze naar het hoofd van Fernando Krapp.)

FERNANDO KRAPP

Ik zie nu, Julia, dat je hele mooie voetjes hebt.

JULIA

Nooit krijgt U mij! Nooit, nooit! Pas als ik dood ben!

FERNANDO KRAPP

Maar je houdt van mij, Julia. Nu al houd je van mij! Daarom zul je met me trouwen.

JULIA

Gekocht! Ingekocht!

FERNANDO KRAPP

Je denkt, dat ik het geld heb en jij de koopwaar bent.

JULIA *(schreeuwt)*

Ja, ja!

FERNANDO KRAPP

Ik heb geen voorwaarden gesteld aan jouw vader, toen ik hem het geld gaf. Geen eisen. - Wil je niet van mij houden? Maar dat is onmogelijk!

Niet van mij houden, dat is onmogelijk!

(Lange stilte. Julia huilt. Stilte.)

JULIA *(zacht)*

Doet U met mij, wat U wilt.

FERNANDO KRAPP

Wat bedoel je daarmee? Wat zeg je nu?

JULIA

Ik weet niet ... ik weet niet, wat ik zeg.

FERNANDO KRAPP

Wat betekent dat: ik moet met jou doen, wat ik wil?

JULIA

Dat betekent ... ik weet het niet ...

FERNANDO KRAPP

Ik wil geen hoer kopen - "gekocht" - Onzin! - Het is een huwelijk uit liefde! Jij houdt van mij, daarom huil je! Je begint het te begrijpen.

JULIA

Zij trouwt met hem.